

1 Dopad onemocnění Covid-19 na občanskoprávní řízení

1.1 Lhůty v občanskoprávním řízení

Zákonné lhůty, vykonávací (exekuční) řízení, zákonné úrokové sazby:

Dne 19. ledna 2021 nabyl účinnosti [zákon č. 62/2020 Z. z.](#) o některých mimořádných opatřeních v souvislosti se šířením onemocnění COVID-19 a o opatřeních v oblasti justice (dále jen „**zákon COVID**“), který zavedl omezení a jiná opatření vyžadující zákonný právní základ.

Doplňným § 8 zákona COVID (do 28. února 2021) se pozastavil běh promlčecích a prekluzivních lhůt v soukromoprávních vztazích, respektive zavedl prominutí zmeškání v souvislosti s těmito lhůtami ve zvláštních případech.

Podle § 2 zákona COVID stejné platí pro procesní lhůty pro účastníky řízení. Pokud není prodloužení lhůty možné z důvodu ohrožení života, zdraví, bezpečnosti, svobody a možné značné škody, má soud diskreční právo toto ustanovení neuplatnit a pokračovat v rámci stanovené lhůty.

Nebyly zavedeny žádné změny zákonných úrokových sazeb.

Omezující ustanovení obsažená v zákonu COVID jsou časově omezena (28. února 2021).

1.2 Soudní organizace a soudnictví

Podle § 3 zákona COVID v době nouzového stavu nebo mimořádné situace soud pořádá jednání a veřejná zasedání pouze v nevyhnutelném rozsahu.

Pokud soud vyloučí veřejnost z jednání, vyhotoví zvukový záznam z celého jednání a bezodkladně jej zpřístupní po skončení jednání.

Zákon byl doplněn pokyny pro soudy vydané ministerstvem spravedlnosti (aktualizovaný 3. listopadu 2020), které soudům nařídily:

pořádat jednání v nezbytném rozsahu v souladu s § 3 odst. 1 písm. a) zákona COVID, tj. řádně pořádat jednání (tj. ve všech věcech),

při konání jednání dodržovat vyhlášku Úřadu pro veřejné zdraví, respektive regionálních orgánů veřejného zdraví,

zajistit dodržování hygienických pravidel, jako je používání dezinfekčních prostředků na ruce a používání roušek,

vytvořit veškeré nezbytné úsilí k využití videokonferenčních zařízení a jiných prostředků komunikace na dálku v souladu s § 3 zákona COVID.

1.3 Justiční spolupráce EU

V oblasti přeshraniční justiční spolupráce v občanských věcech nezavedl zákon COVID žádná konkrétní omezení, nicméně platí obecná omezení.

Ústřední orgány mohou zavést práci z domova, ale jejich standardní fungování je zajištěno a žádosti jsou vyřizovány včas.

Neexistuje-li zabezpečené elektronické doručování, může být použití elektronické pošty právně přípustné pouze v určitých případech. Při používání elektronické pošty navíc existuje riziko narušení bezpečnosti a riziko úniku citlivých osobních údajů. Existuje také problém s potvrzením o doručení /

doručení písemností. Slovensko by uvítalo jednotný přístup EU, který by splňoval kritéria vyžadovaná pro přeshraniční justiční spolupráci.

Obecné žádosti a dotazy adresované ústřednímu orgánu lze zasílat e-mailem na adresu:

ústřední orgán pro [nařízení \(ES\) č. 1393/2007](#) a [nařízení Rady \(ES\) č. 1206/2001](#) (ministerstvo spravedlnosti): civil.inter.coop@justice.sk

ústřední orgán pro [nařízení \(ES\) č. 2201/2003](#) a [nařízení Rady \(ES\) č. 4/2009](#) (Centrum pro mezinárodněprávní ochranu dětí a mládeže / Centrum pro mezinárodnoprávní ochranu dětí a mládeže): info@cipc.gov.sk

2 Opatření týkající se platební neschopnosti přijatá nebo plánovaná k přijetí v členských státech po vypuknutí pandemie

2.1 Důležitá opatření v případě platební neschopnosti a související opatření, která mají dopad na smlouvy

2.1.1 Pozastavení týkající se platební neschopnosti

2.1.1.1 Pozastavení povinnosti podat insolvenční návrh (dlužníci)

Zákon č. 62/2020 Z. z. o některých mimořádných opatřeních v souvislosti se šířením onemocnění COVID-19 a o opatřeních v oblasti justice (dále jen „zákon COVID“) vstoupil v platnost dne 27. března. Podle § 4 tohoto zákona byla lhůta, v níž je dlužník povinen podat návrh na vyhlášení úpadku, prodloužena z 30 na 60 dní. Vztahuje se pouze na rozvahový test, neboť dlužník je povinen podat návrh na vyhlášení úpadku pouze na tomto základě.

Omezující ustanovení obsažená v zákonu COVID jsou časově omezena (30. dubna 2020). Možné prodloužení bude předmětem dalších jednání (ke změně zákona bude zapotřebí souhlas vlády a parlamentu).

Zákon COVID byl změněn a doplněn o institut dočasné ochrany podnikatelů (§ 8 a násl. zákona COVID), s účinkem ode dne 12. května 2020.

Účelem dočasné ochrany je vytvoření časově omezeného rámce s nástroji na podporu účinného řešení negativních důsledků, které má pro podniky šíření nebezpečného nakažlivého onemocnění COVID-19.

Podnikatel, který je dlužníkem, není povinen podat návrh na vyhlášení úpadku, pouze pokud požádal o dočasnou ochranu a soud tuto dočasnou ochranu rovněž schválil. Podle § 17 odst. 2 zákona COVID není podnikatel pod dočasnou ochranou po dobu trvání dočasné ochrany povinen podat návrh na

vyhlášení úpadku na svůj majetek; to platí i pro osoby, které jsou povinny podat návrh na vyhlášení úpadku jeho jménem. Dlužník však může požádat o

dočasnou ochranu, pouze pokud nebyl dne 12. března 2020 v platební neschopnosti, ke dni podání žádosti neexistují důvody pro zrušení a nevztahují se na něj účinky vyhlášení úpadku nebo povolení k restrukturalizaci.

Původně měla dočasná ochrana trvat do 1. října 2020 (§ 18 zákona COVID), ale doba trvání dočasné ochrany byla vládním nařízením prodloužena do 31. prosince 2020.

Podobně bude upraven i návrh zákona, který bude-li schválen Národní radou Slovenské republiky, vstoupí v platnost dne 1. ledna 2021 (dále jen „návrh zákona“).

2.1.1.2 Ochrana dlužníků, pokud jde o podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení ze strany věřitelů

Ochrana přerušением úpdkového řízení, které bylo zahájeno věřitelem, se vztahuje pouze na dlužníky-podnikatele, kteří jsou chráněni institutem dočasné ochrany (zavedeno ode dne 12. května 2020). Podle § 17 odst. 1 zákona COVID se řízení o návrhu věřitele na vyhlášení úpadku na majetek podnikatele pod dočasnou ochranou podaném po 12. březnu 2020 pozastavuje; tento účinek se uplatňuje i na návrhy věřitelů podané během dočasné ochrany. Pozastavují se i insolvenční řízení, která byla zahájena na základě návrhu věřitele podaného po 12. březnu 2020.

Návrh zákona stanoví, že během dočasné ochrany nebude možné rozhodnout o zahájení úpdkového řízení proti podnikateli, jemuž byla poskytnuta dočasná ochrana.

2.1.2 Pozastavení možnosti vymáhat pohledávku a pozastavení možnosti ukončit smlouvu

2.1.2.1 Obecná / zvláštní moratoria na vymáhání pohledávek / vymáhání určitých druhů pohledávek

Výkon zástavního práva nebo realizace hypoteční zástavy a soudní prodeje jsou dočasně zakázány (do 31. května) (§ 6 a § 7 zákona COVID).

Slovenští podnikatelé, jejichž podnikání je v důsledku opatření souvisejících s onemocněním COVID-19 ohroženo, mohou požádat o soudní rozhodnutí, které má podobné účinky jako dočasné moratorium v řízení o restrukturalizaci (podrobný seznam účinků je uveden níže). Podnikatelé (fyzické nebo právnické osoby s bydlištěm nebo sídlem na Slovensku), kteří nejsou v platební neschopnosti, neprovozují svoji činnost nezákonně nebo proti nimž nebylo ke dni 12. března 2020 zahájeno řízení týkající se vymáhání nároků, mohou požádat o dočasné moratorium prostřednictvím formuláře (povinné elektronické podání se vyžaduje od společností, nikoli od jednotlivců). Moratorium nabude účinnosti zveřejněním rozhodnutí soudu, kterým se toto moratorium uděluje. Toto rozhodnutí může být napadeno u soudu (kýmkoli) a moratorium může být následně ukončeno. Moratorium je časově omezeno – může trvat (maximálně) pouze do 1. října 2020 (nebude-li ukončeno dříve).

Doba trvání dočasné ochrany platí do 31. prosince 2020.

Nový typ moratoria má srovnatelné účinky jako moratorium při restrukturalizaci:

pozastavení povinnosti dlužníka nebo jeho vedení podat v případě platební neschopnosti návrh na zahájení insolvenčního řízení,

žádní věřitelé nemohou podat insolvenční návrh proti dlužníkovi,

řízení týkající se vymáhání nároků zahájená po 13. březnu jsou dočasně přerušena,

nelze přistoupit k výkonu zástavního práva, jehož předmětem je podnik nebo část podniku,

omezení započtení protipohledávek,

pozastavení možnosti ukončit smlouvu.

Podle § 17 odst. 3 zákona COVID se řízení, při nichž dochází k vymáhání nároků a byla zahájena po 12. březnu 2020 proti podnikateli pod dočasnou ochranou za účelem uspokojení nároku z jeho podnikatelské činnosti, přerušují po dobu trvání dočasné ochrany.

Zákon COVID rovněž stanoví mimořádný odklad exekuce na žádost dlužníka z exekuce (§ 3a), nejdéle však do 1. prosince 2020.

Návrh zákona (s účinností od 1. ledna 2021) stanoví, že i když exekuce nebude zastavena, nesmí během dočasné ochrany postihnout podnik, věc, práva nebo jiné majetkové hodnoty patřící podniku podnikatele pod dočasnou ochranou, ledaže se jedná o vymáhání protiprávní státní podpory.

2.1.2.2 Pozastavení možnosti ukončit smlouvu (obecné / zvláštní smlouvy)

Podle § 17 odst. 5 zákona COVID nesmí druhá smluvní strana po poskytnutí dočasné ochrany vypovědět smlouvu, odstoupit od smlouvy nebo odmítnout plnění smlouvy z důvodu prodloužení podnikatele pod dočasnou ochranou, k němuž došlo mezi 12. březnem 2020 a dnem vstupu tohoto zákona v platnost a které způsobilo nakažlivé onemocnění COVID-19; to neplatí, pokud by druhá smluvní strana bezprostředně ohrozila fungování svého podniku. Právo druhé smluvní strany vypovědět smlouvu, odstoupit od smlouvy nebo odmítnout plnění smlouvy z důvodu prodloužení podnikatele pod dočasnou ochranou po nabytí účinnosti tohoto zákona není dotčeno.

Návrh zákona má rovněž pozastavit možnost vypovědět smlouvu.

2.2 Pozastavení činnosti civilních soudů, včetně insolvenčních, a pozastavení řízení

§ 1 zákona COVID dočasně přerušil běh promlčecích a prekluzivních lhůt v rámci soukromého práva nebo v určitých případech zavedl upuštění od těchto lhůt.

Podle § 2 zákona COVID to platí i pro procesní lhůty, které se týkají účastníků řízení. Pokud není prodloužení lhůty možné z důvodu ohrožení života, zdraví, bezpečnosti, svobody a možné značné škody, má soud diskreční právo toto ustanovení neuplatnit a pokračovat v rámci stanovené lhůty.

Obě tato opatření byla uplatňována pouze do 30. dubna.

Zákon COVID stanoví, že v nouzovém stavu soudy konají jednání, hlavní líčení a veřejná zasedání pouze podle potřeby. Ochrana zdraví během tohoto období je důvodem k vyloučení veřejnosti z jednání, hlavního líčení a veřejného zasedání (§ 3).

2.3 Další opatření v případě platební neschopnosti (týkající se např. vylučovacích žalob, plánů reorganizace, neformálních dohod atd.)

V případě využívání institutu dočasné ochrany podnikatele se během období dočasné ochrany staví běh lhůty pro uplynutí možnosti prohlásit právní úkony za neplatné. To brání ve zvýhodnění dlužníka v souvislosti s nemožností prohlásit právní úkony za neplatné zvýhodněn.

2.4 Související opatření, která se netýkají případů platební neschopnosti (odložení plateb, bankovní úvěry, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, dotace pro podniky)

Finanční pomoc podnikatelům-fyzickým osobám a malým a středním podnikům (možné záruky za úvěry nebo platby úroků z úvěrů), zákon č. 75/2020

odklad splátek hypotečního úvěru poskytnutého spotřebiteli (9 měsíců) podle zákona č. 75/2020

odklad splácení úvěru poskytnutého malému a střednímu podniku a podnikateli-fyzické osobě (9 měsíců) podle zákona č. 75/2020

odklad plateb zdravotního, sociálního a penzijního pojištění pro některé zaměstnavatele a podnikatele fyzické osoby (v souvislosti s poklesem obrátu z důvodu opatření souvisejících s onemocněním COVID-19) podle zákona č. 68/2020

odklad povinnosti podat daňové přiznání podle zákona č. 67/2020.

Poslední aktualizace: 21/10/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.